

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18360

Θέμα 280^{όν} Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 546-560

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

- ΑΝ. Μή μοι θάνης σὺ κοινά, μηδ' ἄ μη' θιγες
ποιοῦ σεαυτῆς· ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.
- ΙΣ. Καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη φίλος;
- ΑΝ. Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.
- ΙΣ. Τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ' οὐδέν ὠφελουμένη; 550
- ΑΝ. Ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.
- ΙΣ. Τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;
- ΑΝ. Σῶσον σεαυτήν· οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.
- ΙΣ. Οἴμοι τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;
- ΑΝ. Σὺ μὲν γὰρ εἴλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν. 555
- ΙΣ. Ἄλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.
- ΑΝ. Καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ δόκουν φρονεῖν.
- ΙΣ. Καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ Ἑσμερτία.
- ΑΝ. Θάρσει· σὺ μὲν ζῆς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι
τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν. 560

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν ... ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν.*

(Μονάδες 30)

ΙΣΜΗΝΗ

Ἐστω και τώρα λοιπόν σε τι θα μπορούσα να σε ωφελήσω ακόμη εγώ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σώσε τον εαυτό σου· δεν σε φθονῶ ὥστε να σου αρνηθῶ να διαφύγεις (τον κίνδυνο)
(δεν αρνούμαι από φθόνο εσύ να διαφύγεις τον κίνδυνο).

ΙΣΜΗΝΗ

Αλίμονό μου η δύστυχη, και να στερηθῶ τη δική σου μοίρα (και να μη συμμεριστώ
τη δική σου μοίρα);

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Ναι) γιατί εσύ προτίμησες να ζεις, εγώ όμως να πεθάνω.

ΙΣΜΗΝΗ

Αλλά όχι χωρίς να εκφράσω τις δικαιολογίες μου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Εσύ στα μάτια αυτών εδώ (φαινόσουν ότι σκέφτεσαι) σωστά, ενώ εγώ φαινόμουν ότι σκέφτομαι (σωστά) στα μάτια των άλλων.

ΙΣΜΗΝΗ

Κι όμως το παράπτωμα είναι κοινό (ίσο) και για τις δυο μας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Έχε θάρρος: εσύ ζεις, η δική μου όμως ψυχή από καιρό έχει πεθάνει, ώστε να είναι ωφέλιμη στους νεκρούς.

2. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των όρων: θυμέλη, κερκίδες, εδώλια.

(Μονάδες 10)

- ✓ **Θυμέλη** ονομαζόταν ο βωμός του Διονύσου, ο οποίος βρισκόταν στο κέντρο της ορχήστρας.
- ✓ **Κερκίδες** ονομάζονταν τα τμήματα των εδωλίων ανάμεσα στις κλίμακες.
- ✓ **Εδώλια** ονομάζονταν τα καθίσματα των θεατών, τα οποία περιέβαλλαν ημικυκλικά την ορχήστρα.

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τη σημασία τους στη στήλη Β' (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. θιγγάνω	α) στερούμαι
2. άνιω	β) γλιτώνω
3. έξαμαρτία	γ) δύστυχη
4. υπεκφεύγω	δ) λυπώ
5. τάλαινα	ε) ευτυχής
	στ) παράπτωμα
	ζ) αγγίζω

(Μονάδες 5)

1. ζ)
2. δ)
3. στ)
4. β)
5. γ)

Περισσεύουν τα α) και ε).

β) υπόλοιπο, ανώφελος, αιρετικός, φρόνιμος, άδοξος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

υπόλοιπο → λειψιμένη

ανώφελος → ώφελουμένη, ώφελοΐμι, ώφελεΐν

αιρετικός → εΐλου

φρόνιμος → φρονεΐν

άδοξος → έδόκουν

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος